

העותרים: האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח'

ע"י ב"כ עו"ד רעות שאער ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבים: 1. מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
2. ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון

ע"י ב"כ ממחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה, ירושלים

תגובת העותרים להודעה המעדכנת מטעם המשיבים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 23.2.2026 מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעה המעדכנת מטעם המשיבים מיום 24.2.2026. בית המשפט יתבקש להורות על מתן צו על תנאי, המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יפרסמו את הצווים המורים על מגבלות תנועה, כהגדרתן בנוהל מגבלות תנועה (פקודת בט"ש מס' 700 מחודש נובמבר 2019) (להלן: **נוהל מגבלות תנועה** או **הנוהל**), העומדות בתוקף כיום בשפה הערבית, באתר אינטרנט או ביישומון לטלפון נייד המופעל בהתאם למיקום עדכני.

בתמצית:

המשיבים אינם חולקים על קיומה של חובה לפרסם את הצווים, על קיומה של זכות למי שכפופים לאותם צווים לעיין בהם ואף להשיג עליהם, מראש או בדיעבד, בהתאם להוראותיו הברורות של נוהל מגבלות תנועה. על אף עמדה עיונית זו, המשיבים מאמצים מדיניות שכל מהותה הסתרת הצווים – שאינם אלא הוראות חוק מחייבות במסגרת המשטר הצבאי החל בגדה – מבני האדם הכפופים להם, הלכה למעשה.

הפרק המשפטי בעתירה שבכותרת נפתח בציטוט מתוך ספרו של דאגלס אדמס "מדריך הטרמפיסט בגלקסיה", המתאר פרסום מסמכי תכנון הרי גורל "בתחתיתו של ארון תיוק נעול שנתחב לבית שימוש שאינו בשימוש, עם שלט על הדלת, **זהירות נמר**". עמדת המשיבים נאמנה לאותם עקרונות בדיוק ונאמנה לנמשל: לשיטת המשיבים, די בפרסום תיאורטי של צווי מגבלות התנועה במת"קים הצבאיים (הסגורים בפני האוכלוסייה הפלסטינית מזה שנתיים ויותר), ובתחנות המשטרה (המצויות בתוך התנחלויות מגודרות ושמורות, שאליהן אין לפלסטינים גישה), ולחלופין בהצגתם לכל דורש בנקודת חסימת התנועה עצמה. אלא שמאות נקודות חסימה (מחפרים, תלי עפר ואבנים, גדרות, בטונדות, שערי ברזל) אינן מאוישות כלל, לעולם. במחסומים המאוישים, לעומת זאת, ממילא לא ניתן למצוא צווים חתומים ומפות. לא ניתן לקיים בהם שיח עם החיילים החמושים והמתוחים, קל וחומר להציב בפני החיילים דרישות, בלי לעמוד בפני סכנה ממשית.

לאחר למעלה משנה של התדיינות בהליך זה, האיכות האבסורדית של מדיניות המשיבים ושל קו הטיעון הנלווה לה מתחדדים והולכים. המשיבים מציגים עמדה בלתי מתקבלת על הדעת, לפיה נוהל הגבלות תנועה עומד בתוקף, אך אין פועלים לפיו. הגבלות התנועה עצמן גלויות וידועות לכל – אך המידע המשפטי המעוגן בצווים, משום מה, חסוי.

בחלוף ארבעה חודשים וחצי ממתן ההחלטה המורה להגיש עדכון בדבר פתרונות שנמצאו, ולאחר נטילת שורה ארוכה של ארכות לשם העמקת הבירורים בשטח, מודיעים המשיבים כי גיבשו תכנית: חיילים יחלו לסמן את האות "צ" ליד החסימות השונות, ובכך ניתן יהיה להבטיח כי הן הוצבו בסמכות.

עתה דומה, כי לא רק דאגלס אדמס ו"מדריך הטרמפיסט לגלקסיה" משמשים למשיבים השראה, אלא גם אסי דיין וסרטו "גבעת חלפון אינה עונה". הפתרון בו בחרו, אם לשאול ממילותיו של ויקטור חסון: "לשים שלט קטן – ים".

הצעה זו אינה מסייעת או מקרבת את המשיבים לעמידה בחובת הפרסום האפקטיבי. היא אינה עומדת בחובת ההגינות והשקיפות. היא אינה צפויה להועיל במאום לצמצום הפרת הוראות הנוהל הנוגעות להבאת תוכן הצווים לידיעת הציבור הרלוונטי, או במימוש יתר תכליותיו. המשיבים אף לא הציגו כל טעם מתקבל על הדעת לסירובם לפרסם ולהנגיש את המידע החשוב והחיוני הכלול בצווי הגבלת התנועה לאוכלוסייה הכפופה לאותן מגבלות באופן אפקטיבי.

נעמוד להלן על הדברים בפירוט.

ההליך עד כה

1. העתירה שבכותרת הוגשה ביום 13.2.2025. הסעדים שהתבקשו במסגרתה עניינם קיום החובה לפרסם צווי הגבלת תנועה, על מלוא המידע והפרטים שחייבים להיות כלולים בהם, באופן אפקטיבי עבור מי שכפופים להגבלות הנקבעות בהם. למשל, תוקפו של הצו: מועד תחילתו ופקיעתו; פרישתה הגיאוגרפית המדויקת של הגבלת התנועה; על מי תחול ומי יוחרג ממנה; חתימתו של הגורם המוסמך ומועד החתימה.
2. כפי שפורט בעתירה, החובה לפרסם באופן אפקטיבי הוראות חוקיות ומידע בעל השלכה על זכויות הפרט נובעת מכללי המשפט המנהלי ומההלכה הפסוקה (ראו פסקאות 62-67 ו-84-94 לעתירה).
3. הוראות בעניין הפעלת הסמכות לקביעת מגבלות תנועה נקבעו ועוגנו בנוהל בעקבות הליכים משפטיים. הובהר והודגש, כי חובה זו נושאת חשיבות יתרה מקום שבו הפרסום נוגע להוראה חוקית או למעשה מינהלי הפוגעים באופן ממשי בזכויות אדם, או מקום בו הפרסום נדרש על מנת שהפרט יידע כיצד לכלכל את צעדיו.
4. לנוכח מצב הדברים העובדתי, בו צווי הגבלת תנועה אינם מפורסמים (ובמקרים רבים כלל אינם מועלים על הכתב ואינם נחתמים) על ידי המשיב 1 באופן אפקטיבי או בכלל, בית המשפט הנכבד התבקש להורות גם על פרסום מקוון של תוכן צווי הגבלת התנועה, בדומה לאופן הפרסום של צווים והכרזות כללים ואזוריים אחרים, בשפה הערבית.
5. ביום 3.4.2025 הוגשה תגובה מקדמית לעתירה, במסגרתה הכירו המשיבים בתוקפו של נוהל מגבלות תנועה על ענייננו, ובחובת הפרסום החלה עליהם ביחס למגבלות תנועה מתמשכות. באותה נקודת זמן נטען, כי לא קיים קושי חוקי אמיתי בהתנהלות המשיבים גם במצב הדברים הקיים. נטען, כי התושבים המוגנים יכולים לדרוש מחיילים להציג להם את צווי הגבלת התנועה במקומות שבהם תנועתם מוגבלת, או לקבל את המידע באמצעות המת"קים הפלסטינים.
6. מהודעת העדכון מיום 24.2.2026 עולה, כי המשיבים מכירים בכך שטענות אלה אינן מדויקות, בלשון המעטה. המת"קים הפלסטינים אינם מחזיקים במידע הכלול בצווים העומדים בתוקף כיום, ונדרש תהליך מתמשך על מנת להעביר מידע זה אליהם בהדרגה.
7. בנוסף המשיבים טענו בתגובתם המקדמית, ושבים וטוענים משום מה גם במסגרת הודעת העדכון, כי הסעדים המבוקשים בעתירה עלולים לגזול מהם את היכולת והסמכות להטיל הגבלות תנועה בדחיפות בעל פה, ללא צו. העותרים הבהירו חזר והבהר, כי עתירה זו עוסקת בצווים שיש חובה לפרסמם עם כניסתם לתוקף או עובר לכניסתם לתוקף בהתאם לנוהל, ולא בצווים אחרים, המתייחסים להגבלות קצרות מועד המוטלות בדחיפות

בשל צורך ביטחוני בהול. עם זאת, יודגש כי נוהל מגבלות תנועה קובע בפירוש, כי הטלת מגבלות תנועה ללא צו בכתב תיעשה רק במקרים חריגים ודחופים, וכי יש לעגן בכתב הוראה על הגבלת תנועה הניתנת בעל פה בהקדם ככל הניתן (סעיף 7 בפרק א' לנוהל).

8. ביום 21.5.2025 הוגשה תגובת העותרים לתגובה המקדמית, במסגרתה הבהירו העותרים את גדרי המחלוקת הנוגעים, כאמור, אך ורק לצווים בכתב שיש חובה לפרסמם בהתאם לנוהל. נטען, כי **מדיניות שלפיה קיימת חובה לפרסם את הצווים, אך יש למנוע, למעשה, גישה סבירה אליהם היא תרתי דסתרי.** בפן העובדתי הובהר, כי טענות המשיב בעניין האפשרות לעיין בצווים במקום הטלת הגבלת התנועה או באמצעות פנייה למת"ק הפלסטיני – אין בינן לבין המציאות דבר. לתגובה צורפו תצהיריהם של תושבים ובעלי תפקידים מרחבי הגדה המערבית לתמיכה בכך.

9. ביום 5.10.2025 הוגשה הודעת עדכון מטעם העותרים, שהציגה את מצב הדברים בשטח. הובהר, כי בחסות מדיניות אי הפרסום, המשיבים מרחיבים את מגבלות התנועה ארוכות הטווח ברחבי הגדה, וכי גם חסימות וכתרים המוטלים במועדים ידועים מראש אינם מפורסמים בהתאם לנוהל. המשיבים הגיבו להודעה זו בקצרה ביום 19.10.2025.

10. ביום 23.10.2025 התקיים דיון בעתירה. בעקבותיו ניתנה ביום 26.10.2025 החלטת ההרכב, לפיה היה על המשיב לעדכן עד ליום 28.12.2025 בפרטים הבאים: דרכי ההתקשרות השונות באמצעותן ניתן לקבל אסמכתא חוקית להצבתה של מגבלת התנועה בתחום הגדה המערבית, לרבות אופן הפנייה המדויק ופרקי הזמן למענה; התייחסות לטענות בדבר הימצאות צווי הגבלת התנועה ברשות המת"קים הפלסטינים; האפשרות להציג או להנגיש את העתקי צווי מגבלות התנועה ארוכות הטווח באמצעים פיזיים או מקוונים על גבי המחסומים או החסימות; האפשרות לקבל מידע על הגבלות התנועה באמצעים דיגיטליים, דוגמת אפליקציות ופרסומים של ארגונים חוץ ממשלתיים.

11. בטרם נפנה אל הודעתם המעדכנת של המשיבים בעקבות החלטת בית המשפט הנכבד מיום 26.10.2025, נשוב ונחדד את חובות המשיבים במישור קבלת ההחלטות, השקיפות, הפרסום, והשמירה על זכויותיהם של הנפגעים הישירים.

הזכות לחופש תנועה, חובת הפרסום ותכליתה

12. כפי שנטען בהרחבה בעתירה, בתגובת העותרים לתגובה המקדמית לעתירה ובהודעתם המעדכנת מיום 5.10.2025, פרסום צווי הגבלות התנועה אינו נעשה מטוב ליבם של המשיבים ואינו בגדר Nice to have. מדובר בחובה בעלת תוקף משפטי מחייב, הנובעת מעקרון השקיפות וההגינות ומחובת הפרסום הכללית, המעוגנים בדיון המינהלי ובהלכה הפסוקה. חובה זו מעוגנת בנוהל מגבלות תנועה, המשקף את ההתחייבויות בהן הכירו המשיבים בעקבות הליכים משפטיים שהעלו קושי מהותי בהתנהלותם בהקשר זה (בג"ץ 8723/17 **איתיחאד נ' שר הביטחון** (18.11.2019)).

13. הוראות הנוהל משקפות, בין היתר, את מעמדה של הזכות לחופש תנועה. כפי שנקבע בפסיקתו העקבית של בית המשפט הנכבד, חירות בסיסית זו אין לשלול כעניין של מה בכך או בקלות ראש, אלא בהלימה עם עקרונות הנחיצות, ההגינות והמידתיות בלבד (בג"ץ 1890/03 **עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל** פ"ד נט(4) 736 (2005); בג"ץ 9593/04 **רשאר מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון** פ"ד סא(1) 844 (2006); בג"ץ 3969/06 **ראש מועצת הכפר דיר סאמט נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** (22.10.2009); בג"ץ 2150/07 **אבו צפייה נ' שר הביטחון** פ"ד סג(3) 331 (2009); ולאחרונה: בג"ץ 7128/23 **בן אבא נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** (18.1.2026)).

14. הגבלה מתמשכת של גישה ליישובים ותנועה בתוכם, מניעת גישה לכבישים מרכזיים, איסור הגעה לשטחים חקלאיים פרטיים – פוגעים כולם באופן משמעותי בזכויות האדם לקיום בכבוד, לפרנסה, לבריאות ולחינוך, ועוד. הטלת הגבלות תנועה באופן שרירותי וללא עיגון חוקי מנוגדת לחובות הבסיסיות ביותר של המשיבים על פי הדין המינהלי הישראלי, ועלולה לשמש אמצעי ענישה קולקטיבי האסור באיסור מוחלט על פי הדין הבינלאומי המינהגי.

15. פגיעה נוספת כרוכה מטבעה בהגבלות תנועה המוטלות באופן מפלה וחד צדדי, על יסוד אבחנה לאומית או גזעית. מדיניות ממין זה חשודה, בלשון המעטה, כבלתי מידתית, ויש להקפיד ביתר שאת באופן קביעתה ויישומה.

16. בהתאם לכל האמור, הנוהל מחייב הטלת הגבלות תנועה רק לנוכח צורך ביטחוני ממשי וקונקרטי, לאחר הערכה יסודית של חלופות, לאחר שקילת הפגיעה באוכלוסייה עליה מוטלת המגבלה ובחינת קיומם של נתיבים חלופיים, ולאחר שמיעת עמדת הייעוץ המשפטי. משמעות היעדרם של צווים היא כי הליך זה אינו מתקיים כרקע והכנה לקביעת מגבלות התנועה, למצער במרבית המקרים. בהיעדר פרסום אפקטיבי של הצווים, אכיפת מגבלות התנועה הופכת שרירותית, והזכויות הנפגעות מכוחה כאילו חסרות משקל. לא ניתן להעריך את חוקיות המגבלה, היקפה ומידתיותה, ולא ניתן להשיג עליה. התושבים המוגנים נדרשים לציית לה ציות עיוור.

17. בהתאם להוראות סעיף 4 לפרק ב' לנוהל, נוסף לחובת הפרסום של כלל הצווים במועד חתימתם, קיימת חובת פרסום מוקדם, ככל שהדבר ניתן, ומתן זכות טיעון ביחס לחסימות שהטלתן ידועה מראש, ושעתידות לעמוד בתוקפן למשך 30 יום ויותר.

18. בפועל, כאמור, הנוהל אינו מיושם. חסימות נאכפות על ידי המשיב 1 ללא צו במשך חודשים ארוכים שנים. שערי קבע מוצבים בכניסה ליישובים, וכולאים מאחוריהם את תושביהם ללא תיאום וללא הודעה. המשיבים מתעלמים מדרכי הפרסום הקבועות בסעיף 9 בפרק א' לנוהל, המפרט את דרכי הפרסום המחייבות.

19. בעתירה הוצגה שורה ארוכה של מקרים במסגרתם מפירים המשיבים את הדין ואת הוראות הנוהל, בהטלת הגבלות תנועה מתמשכות ללא צו וללא פרסום (פסקאות 14-57 לעתירה). הוצגה שורה של מקרים בהם פניות חוזרות ונשנות למשיבים בעניין הגבלות תנועה שהוטלו שלא כדין, גררו פגיעה קשה בזכויות אדם. צו המעגן אותן מגבלות לא הוצג לנפגעים או לבאי כוחם, עד לאחר שהוגשו עתירות לבית משפט נכבד זה. קל להבין כי פערי הכוח יוצרים חסם בפני גישה למידע, הפוגע אף ביתר שאת במרבית התושבים הפלסטינים שאינם מיוצגים בידי עורכי דין ישראלים (ראו למשל: בג"ץ 8227/23 עות'מאן נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (13.2.2024); בג"ץ 4239/24 עואד נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (9.2.2025); בג"ץ 66192-06-25 זאמל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (תלוי ועומד) (להלן: עניין זאמל); בג"ץ 42101-03-2025 גאבר נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (תלוי ועומד)). בשורה של מקרים נוספים עלה, כי בעקבות הגשת עתירה, המשיבים החליטו לאמץ, בדיעבד, חסימת דרכים, שערים וכיו"ב שהוצבו על ידי אזרחים ישראלים באופן פיראטי, ושנאכפו על התושבים הפלסטינים משך חודשים ושנים באופן בלתי חוקי (כך עלה מתגובתם המקדמית של המשיבים בשורת עתירות, ביניהן בג"ץ 46717-11-24 ראש מועצת הכפר תוואנה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (תלוי ועומד); בג"ץ 36119-11-24 עווד נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (תלוי ועומד); בג"ץ 2877/24 אלהדליה נ' מפקד פיקוד המרכז (23.5.2024); ועניין זאמל). ליקויים חמורים אלה לא באו על תיקונם.

20. יתר על כן, מאז אוקטובר 2023 ובהתאם למדיניות האכיפה שהנהיגו המשיבים, הגבלות התנועה, בין אם עוגנו בצו ובין לאו, נאכפות באופן קפדני, דווקני ולעיתים אלים. תושבים החוצים חסימות עפר, נכנסים לשטחים פתוחים שהכניסה אליהם נאסרה בצו, או אף מתקרבים לשער שנסגר בידי הצבא, מסתכנים בעיכוב, מעצר או גרוע מכך.

21. ברקע הדברים יודגש, כי המשיבים מוסיפים להעמיק ולהדק את מגבלות התנועה הנאכפות על האוכלוסייה הפלסטינית בגדה, ומספרן ממשיך להאמיר מאז אוקטובר 2023. בחסות סבבי הלחימה החוזרים באזורנו, מדיניות זו לובשת אופי דרקוני ופוגעני במיוחד. במהלך עשרת הימים האחרונים, מאז פרוץ המלחמה עם איראן, תועדה חסימתם של עשרות כפרים, והצבת עשרות שערים חדשים בפתחי יישובים ובדרכי גישה לכבישים. המשיבים פרסמו הודעה האוסרת על פלסטינים תנועה בין מחוזות. על פי פרסום עדכני מטעם משרד האו"ם לתיאום העניינים ההומניטריים מיום 6.3.2026, מספרן של החסימות מגיע כיום ל-916, ביניהן לפחות 243 הוצבו במהלך השנתיים האחרונות (השוו לנתונים בסעיפים 2 ו-9 לעתירה). כתוצאה מכך, דווח על פגיעה נוספת ביכולת האוכלוסייה לקיים שגרת חיים. משרד האו"ם מדווח על פגיעה קשה בשירותי הרפואה, שהתבטאה בין היתר בדחיית ניתוחים וטיפולים בשל ניתוק אנשי צוות רפואי ממקומות עבודתם, ובאי יכולת של אמבולנסים להיענות לקריאות חירום תוך זמן סביר (תשעה מקרים מתועדים). עוד דווח על פגיעה בחקלאות, בשירותי החינוך, ובהשתתפות בכוח העבודה בכלל. בחלק מהכפרים שכותרו דווח על מחסור בדלק, בגז בישול ובמוצרים חיוניים נוספים.

פניית האגודה לזכויות האזרח למשיבים בעניין פגיעה בזכויות המוגנים בחסות המלחמה מצ"ב ומסומנת א'.

22. על רקע דברים אלה נפנה להודעת המשיבים.

הודעת המשיבים והעמדה המוצגת בה

23. בהודעתם מיום 24.2.2026 עדכנו המשיבים, כי לאחר עבודת מטה יסודית נמצא כי "קיים פער" בעיגון החסימות והגבלות התנועה המוטלות על האוכלוסייה הפלסטינית בשטח בצוים חוקיים. כלומר, כפי שטענו העותרים בהרחבה בעתירה, היעדר שקיפות ופרסום הצוים מוביל להטלת הגבלות תנועה מתמשכות באופן שרירותי: ללא הליך תקין, תוך אדישות לפגיעה הקשה הנגרמת לפעמים לאוכלוסייה הכפופה אליהן, תוך הפרת חובת הפרסום ושליטת הזכות הבסיסית להכיר את תנאיה המדויקים של המגבלה, לעמוד על תוקפה ולהשיג עליה.

24. כלומר, רק בעקבות הגשת העתירה והחלטת בית המשפט הנכבד לאחר הדיון, התכנסו גורמי המשיב 1 (להלן: **המשיב**) למפות את החסימות, לקיים הערכת מצב בדבר מפת החסימות הכוללת בכל גזרה, ולחתום על צוים מתאימים לעיגון החסימות הקיימות, והנאכפות עד כה – בחוסר סמכות.

25. אלא שהמשיב עומד גם כיום בסירובו לפרסם את הצוים שנחתמים עתה, באיחור, ושייחתמו לעתיד לבוא. אסמכתאות חוקיות אלה, המקבילות להוראת חוק או תקנות בנות פועל תחיקתי, יישארו – לפי עמדת המשיבים – במחשכים, על אף שהן נאכפות בפועל.

26. המשיבים צירפו למענה שורה של אמצעים כלליים ליצירת קשר עם המינהל האזרחי. מתבקש להבהיר: קיומם של אמצעים ליצירת קשר אינו מייתר ואינו מחליף את חובת הפרסום. חובת המשיבים לענות לפניית אליהם, כחובתה של כל רשות מנהלית, עומדת בפני עצמה. יתר על כן, העותרים יכולים להעיד מידיעה אישית כי פניות אל המשיבים בכתב בעניין הגבלות תנועה נענות, במקרה הטוב, בחלוף שבועות וחודשים, ובמרבית המקרים אינן זוכות למענה כלל במסגרת הזמנים הרלוונטית. דוגמאות להמחשת התנהלות זו צורפו, כאמור, לעתירה. דוגמאות לפניית בעניין הגבלות תנועה מהחודשים האחרונים שלא נענו כלל מצורפות לתגובה זו.

העתקי פניות למשיבים שלא נענו בעניין מגבלות תנועה במסאפר בני נעים, באזור סמרה בבקעת הירדן, באזור כפר קרע – כפר תלת, בסביבת הכפרים אלחדר ונחלין ובאזור דהריה בנפת חברון מצ"ב ומסומנים ב'.

27. המשיבים מבשרים עוד, בסתירה מוחלטת לאמור בתגובתם המקדמית, כי רק עתה יתחילו לעדכן בהדרגה את המת"קים הפלסטינים במידע חלקי ביחס להגבלות התנועה. נזכיר, כי המת"קים הפלסטינים אינם יכולים

לפרסם מידע שאינו בידיהם, וממילא לא הם שחייבים בחובת הפרסום ביחס למידע משפטי הנוצר בידי רשויות ישראל.

28. גולת הכותרת של הודעת העדכון נוגעת להנגשת המידע בנקודות החסימה עצמן, כפי שמחייב הנוהל, כפתרון לכשלי הפרסום הקיימים. המשיב מצא, כי הפתרון המיטבי לקושי זה הוא, כאמור, סימון האות "צ" על גבי המחסומים עצמם (לא ברור כיצד הדבר ייעשה כשמדובר בתלי עפר ואבנים, מחפרים וכדומה).

29. בפר העובדתי, המשיבים אינם מבהירים כיצד או מדוע לשיטתם צעד זה יכול לסייע לכפופים להגבלות התנועה לקבל את המידע הכלול בצווים. גם התועלת לעניין יכולת לאבחן חסימות חוקיות מחסימות "פיראטיות" המוצבות בידי אנשים פרטיים אינה ברורה כלל, שכן כל אדם יכול לרסס "צ" בקלות אם ירצה בכך.

30. אם לשוב לזכרונות מ"גבעת חלפון" - "שלט קטן - ים" או "שלט 'חולות טובעניים'" - "זה המינימום שבן אדם מחפש", כדברי ויקטור חסון - הם נכסי צאן ברזל של הקומדיה הישראלית, לא פתרונות מעשיים. כל אחד יכול "לשים שלט קטן", "צ", ואז "אתה רואה מה אתה חושב שאתה רואה, אבל אתה לא רואה מה אתה באמת חושב", בלשונו של סרגיו קונסטנצה.

31. בפר המשפטי, לא מובהר מדוע סימון האות "צ" פוטר את המשיבים מכלל חובותיהם המעוגנות בדין המינהלי, בהלכה הפסוקה ובהוראות הנוהל. יתר על כן - בהתחשב בהפרת השיטתית של הוראות הנוהל עד כה, בה מודה המשיב קעת בלית ברירה, קשה להשתחרר מן הרושם שהמשיבים רואים בצעד סמלי זה כמה שמוציא אותם ידי חובה. עתה יוכלו להוסיף ולפעול כפי שפעלו כיום, בהגבלה נרחבת ופוגענית של תנועת האוכלוסייה המוגנת, ללא הליך קבלת החלטות תקין, בחוסר שקיפות, וללא חתימה על צו כלל.

32. המשיבים עומדים בסירובם לפרסם צווים באופן אפקטיבי, בין באמצעים פיזיים ובין באמצעים מקוונים. עמדתם ביחס למניעה הביטחונית לפרסום כזה מתעלמת מהעובדה שהחסימות גלויות לכל עין בשטח, מכך שאין מניעה לאיסוף מידע והפצת מידע בעניין החסימות, ומטבע הדברים הדבר אמנם מתרחש.

33. מפת החסימות מתפרסמת כל העת ממילא. מידע בעניין החסימות ושינויים בהן מופץ באופן שוטף בקבוצות וברשתות החברתיות, בידי פרטים המבקשים לשתף מידע. ארגונים לא ממשלתיים וארגוני חברה אזרחית ממפים גם הם את החסימות הגלויות לעין, ומפרסמים מעת לעת את תמונת המצב המלאה של החסימות בכל הגדה. אין כל יסוד בדין לאסור על כך.

34. איזהו המידע הביטחוני החסוי, אם כן? חלק הפאזל שנותר נעלם וחסוי בפני הציבור הפלסטיני הוא פרטי המידע המשפטי שחייבים להיות כלולים בצו הגבלת התנועה, בהתאם לנוהל ולדין. אותם פרטים המעניקים לצו את תוקפו המשפטי והופכים אותו למסוים ובר אכיפה - מועד כניסת הצו לתוקף ומועד פקיעתו, מפה המסמנת את שטח המגבלה במדויק, פירוט התחולה והחריגים.

35. המשיבים אינם מבהירים איזה אינטרס לגיטימי קיים בהסתרת מידע זה מהאנשים הכפופים לצווי הגבלות התנועה, או איזה סיכון ביטחוני עלול לנבוע מגילוי מידע זה. הם אף אינם מבהירים מהו היסוד המשפטי לפער בין הדין להתנהלותם בפועל, המהווה הפרה שיטתית וידועה של ההלכה הפסוקה ושל הוראות הנוהל שעומד בתוקף כל העת.

סיכום

36. כפי שהראינו, עמדת המשיבים נעדרת יסוד עובדתי, ונשענת על כשלים משפטיים ולוגיים ועל סתירות פנימיות. אותו פתרון, לכאורה, שמציעים המשיבים בהודעת העדכון מטעמם, בדמות סימון האות "צ" על גבי מחסומים, אינו מעשי ואינו בהתאם לדין. ראשית, כל ישראלי פורע חוק שמציב על דעתו חסימה - ויש רבים כאלה, אמור בעתירה - יכול לרסס על גביו "צ". שנית, פתרון זה אינו מספק מענה, ולו תיאורטי, להפרת הדין על ידי המשיבים, ולהפרת זכויותיהם של מי שנתונים למגבלות תנועה מחמירות. הוא אינו מספק מענה משפטי אף

להפרה הסדרתית של הוראות הנוהל החד-משמעיות, להתנהלות הסותרת חזיתית את התכליות העיקריות העומדות ביסודו, שמהותן הגנה מינימלית על זכויות האוכלוסייה הנתונה לחסדיהם של המשיבים, גם כאשר מוטלות עליה מגבלות תנועה לרוב. לנוכח האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו על תנאי, כמפורט בפתח הדברים.

10 מרץ 2026

רעות שאער, עו"ד

ב"כ העותרים